

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 32 Az 8/2003 – 47 ze dne 19. 10. 2004,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) shora uvedený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1800/VL-11-C10-2003 ze dne 7. 5. 2003. Tímto správním rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť stěžovatel ve správním řízení neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 cit. zákona. Soud dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná, neboť skutečnosti uváděné stěžovatelem ve správním řízení, tj. potíže se soukromými osobami spočívající ve vymáhání peněz, nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu. Žalovaný proto podle soudu nepochybil, jestliže žádost o azyl zamítl jako zjevně

nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona. Krajský soud neshledal ani vady ve správním řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a sice zda je možno na jeho případ vztáhnout § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona. Uvádí, že se na Ukrajině dostal do finančních problémů, kdy jej pronásledovali vymahači fiktivních dluhů, kteří k vymáhání pohledávek použili osob ze zločineckých struktur a žalobce byl tak ohrožen na zdraví i na životě. Pokud hledal ochranu u státních orgánů před vydíráním, pak zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur a on tak nemá šanci zajistit si ochranu své osoby. Z tohoto důvodu mu nezbylo než vycestovat ze země a požádat o azyl. Je přesvědčen, že s ohledem na uvedené je u něj dán důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) cit. zákona, neboť patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledován právě z toho důvodu, že není členem těchto struktur a domovský stát tuto situaci toleruje. Na tomto místě poukazuje na článek 65 Metodologické příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, z něž dovozuje, že tam, kde obyvatelstvo páchá diskriminační nebo jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je orgány vědomě tolerují nebo nejsou schopny zajistit účinnou ochranu. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatel spatřuje v tom, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného stavu nebylo možno ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Žalovaný podle něj nerespektoval jeho situaci, že jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi a krajský soud tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v tom, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Stěžovatel je přesvědčen, že krajský soud je povinen přezkoumat napadané rozhodnutí i správní řízení jemu předcházející z hlediska dodržení procesních předpisů a že žalovaný se porušení správního řádu dopustil minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci. Shledává rovněž rozpor rozhodnutí s § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Stěžovatel také nesouhlasí se způsobem jakým se soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Soud přehlíží, že stěžovatel nepovažuje svůj návrat do domovské země vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie za bezpečný. Na Ukrajině mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Po zjištění státních orgánů, že požádal v ČR o azyl, bude podroben perzekuci, resp. administrativní šikaně ze strany milice a dalších státních orgánů, přičemž v této souvislosti odkázal na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2002. Stěžovatel se domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování, kterými se žalovaný ani soud v odůvodnění svých rozhodnutí nezabývaly. S ohledem na uvedené důvody stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť potřebuje být nadále přítomen v ČR, aby mohl uplatňovat svá procesní práva u soudu.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel ve správním řízení jako důvod své žádosti o azyl uvedl skutečnost, že na Ukrajině po něm požadovali peníze starší učni z učiliště, které on také dříve navštěvoval. Obrátil se na policii, která mu pomoc přislíbila, výsledek vyšetření však nevyčkal a odjel do ČR. Jiné problémy, pro něž by opouštěl zemi původu, stěžovatel podle svých slov neměl, a to ani s policií, státními orgány, soudy či jinými státními institucemi. Nebylo proti němu nikdy vedeno trestní stíhání a nikdy nebyl politicky aktivní. Potvrdil, že důvodem jeho žádosti o azyl je snaha o legalizaci pobytu v ČR v situaci, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že byl mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle § 16 odst. 2 cit. zákona lze takové rozhodnutí vydat nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení o udělení azylu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu důvodů uvedených v kasační stížnosti, avšak shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle zjištění Nejvyššího správního soudu v daném případě byly skutečně dány důvody pro zamítnutí žádosti stěžovatele jako zjevně nedůvodné z důvodu uvedeného v § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona. Ve správním řízení bylo dostatečným způsobem zjištěno, že stěžovatel měl na Ukrajině problémy se soukromými osobami, které po něm požadovaly peníze, jiné problémy podle svých vyjádření ve správním řízení neměl. Stěžovatel tak měl problémy se soukromými osobami mimo státní struktury a jednání těchto osob bez vazby na státní strukturu lze považovat za pronásledování ve smyslu azylového zákona pouze tehdy, jel-li je možno připsat státu v tom smyslu, že je státem podporováno či trpěno nebo že stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Z informací obsažených ve spise nelze dovodit, že by stát jednání uvedených soukromých osob podporoval. Stěžovatel se poté co mu bylo vyhrožováno obrátil na policii, která mu přislíbila pomoc, nevyčkal však výsledek vyšetření a Ukrajinu opustil. Za takových okolností nelze negativní chování soukromých osob vůči stěžovateli bez dalšího přičítat státu, resp. nelze učinit závěr, že domovský stát není schopen odpovídajícím způsobem ochranu před takovým jednáním zajistit. Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel ve správním řízení vůbec netvrdil, že je pronásledován nebo že má důvodné obavy z pronásledování z důvodu uvedených v § 12 cit. zákona a ani netvrdil, že by byl vůbec pronásledován ve smyslu § 2 odst. 6 cit. zákona. Pro posouzení zjevné nedůvodnosti žádosti o udělení azylu je rozhodující skutkový stav v okamžiku vydání rozhodnutí správního orgánu. Za takových okolností byly ve správním řízení splněny zákonné podmínky pro to, aby žalovaný ve lhůtě 30 dnů ode dne zahájení správního řízení o udělení azylu vydal rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona. Učinil-li tak, pak žalovaný správní orgán a následně ani krajský soud neměly povinnost zjišťovat důvody pro udělení azylu podle § 12 azylového zákona. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti namítá porušení procesních předpisů správním orgánem, konkrétně nedostatečným způsobem provedené dokazování, kdy v důsledku této skutečnosti nebylo možné spravedlivě rozhodnout. Tím dovozuje existenci důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud

zjistil, že si správní orgán před vydáním rozhodnutí opatřil dostatek podkladů k objasnění skutečného stavu přesto, že stěžovatel netvrdil azylově relevantní důvody podle § 12 zákona o azylu a povinnost zjišťovat skutečný stav věci nad rámec důvodů, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl nevznikla. Žalovaný se nedopustil procesních pochybení pro něž by měl být dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Dále stěžovatel dovozuje existenci důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d), neboť soud se podle jeho názoru řádně nevypořádal s otázkou, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Naplnění tohoto důvodu však Nejvyšší správní soud neshledal, porušení ust. § 47 odst. 3 správního řádu, v důsledku něhož je odůvodnění rozhodnutí nedostatečné stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil, proto nelze krajskému soudu, který byl v soudním řízení z přezkumu správního rozhodnutí vázán důvody žaloby (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) účinně vyčítat, že se s otázkou porušení procesních ustanovení nevypořádal. Neuplatnil-li stěžovatel v řízení před krajským soudem obdobnou námitku, pak je kasační stížnost v části, v níž se dovolává shora uvedeného procesního pochybení žalovaného podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná.

K námitce nesprávného posouzení existence překážky vycestování Nejvyšší správní soud v souladu se svou dosavadní judikaturou (např. judikát uveřejněný pod č. 409/2004 Sb. NSS) uvádí, že v případě, kdy žalovaný rozhoduje o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 azylového zákona, je výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu § 91 cit. zákona výrokem nadbytečným. Za takových okolností nelze žalovanému ani krajskému soudu vyčítat, že se existencí překážek vycestování nezabývaly. K tvrzení stěžovatele, že jeho návrat do domovské země vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie není bezpečný a že po zjištění státních orgánů, že požádal v ČR o azyl bude podroben perzekuci, resp. administrativní šikaně ze strany státních orgánů, Nejvyšší správní soud přihlídnout nemohl, neboť stěžovatel tyto skutečnosti ve správním řízení neuváděl a uplatnil je poprvé až v kasační stížnosti, tedy poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. K takovým skutečnostem Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené obdobně jako krajský soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo v souladu s § 16 odst. 1 písm. g) azylového zákona, ve vlastním řízení pak nezjistil naplnění řádně uplatněných důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

S přihlédnutím k § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.), žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady v řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. února 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu